

Bruggen bouwen in Venetië

door: Ronald Peeters,
docent biologie
Sint-Odulphuslyceum,
Tilburg
deelnemer
Palladio 2010

Op een dinsdagochtend in februari nodigt Martien Korsten, mijn rector, mij uit deel te nemen aan het zogenaamde Palladio Programma. Martien vertelt dat dit twejaarlijkse programma is bedoeld voor excellente docenten van Nederlandse scholen voor het vo, die nieuwe vensters willen openen, die hun eigen overtuigingen willen onderzoeken en bereid zijn over de grenzen van hun eigen vak heen te denken. Onder het motto 'waar alfa en bèta elkaar ontmoeten' participeren de deelnemers in een negendaags multidisciplinair programma in een historische omgeving: Venetië.

Kennismaking en voorbereiding

Op 15 april ontmoeten de dertig deelnemende docenten, afkomstig van een kleine twintig scholen, elkaar voor het eerst. Tijdens deze bijeenkomst formeren we groepjes die allemaal een inhoudelijke bijdrage gaan leveren aan het programma. Mijn groepje bestaat uit Jeannette Koekman (docent Nederlands, Christelijk Gymnasium Utrecht), Frans Lemmerling (docent scheikunde, Heerbeeck College Best), Hennie van den Heuvel (docent geschiedenis, maatschappijwetenschappen en ckv, Norbertuscollege Roosendaal) en mijzelf (docent biologie).

Tijdens onze twee voorbereidingsbijeenkomsten ontwikkelen we een programma waarin het afleggen van maskers centraal staat. We willen natuurbeleving op het eiland La Certosa combineren met een presentatie over het Venetië achter haar eigen maskers, waarin de bespreking van een aantal beroemde Venetiaanse Vedute (geschilderde stadsgezichten) centraal staat. Vervolgens willen we de deelnemers kennis laten maken met de geschiedenis van de maskers. We zullen ons hierbij laten inspireren door de schitterende collectie 'Maschere veneziane' in het maskeratelier Ca' Macana in Dorsoduro.

Bezoek aan Venetië (vrijdag 24 september - zaterdag 2 oktober)

Op vrijdag 24 september ontmoeten we elkaar op vliegveld Düsseldorf International. Daar ontvangt iedere deelnemer een A4-envelop met een schrijven van de eigen rector. De aan mij gerichte brief opent met een uitspraak van Joseph Joubert (1754-1824):

Enfants ont plus besoin de modèles que de critiques

Naast een persoonlijk schrijven van Martien bevat de envelop poëzie voor inspiratie en stellingen over meesterschap en vakmanschap door prof. Luc Stevens.

Een van de stellingen...

De neuropsychologie vertelt ons dat jonge leerlingen in het VO nog niet kunnen plannen of vooruitzien. Structureren dus is de willige conclusie van veel docenten. Wisten we niet al lang, dat pubers vooral onzeker zijn en onze steun nodig hebben?

En als we dan eindelijk voet aan land zetten op de luchthaven Marco Polo ontvouwt zich een reis, die ik als overweldigend, enerverend, verrassend, ontroerend en inspirerend heb ervaren. Alle Palladio-deelnemers zijn ondergebracht in hotels in Sestieri San Marco. Ik verblijf met Jeannette, Hennie en Frans in Locanda Casa Petrarca, een klein hotel in een gebouw uit de veertiende eeuw, zo'n vijf minuten lopen van het San Marco-plein. De eerste dag is het een ware zoektocht, de route door de vele smalle calle naar ons hotel. Maar binnen enkele dagen maken de deelnemers zich Venetië eigen. Of we nu verzamelen bij Caffè Florian Venice of een meeting-point afspreken op Piazza San Stefano, we weten elkaar steeds weer te vinden.

Onze plaats van samenkomst bevindt zich in de Venice International University en is gevestigd op een eiland in de lagune, Isola San Servolo.

...telkens weer met de vaporetto naar San Servolo, Santa Maria della Salute steeds kleiner wordend in het pastelkleurige ochtendlicht...

In het Palladio Programma zijn lezingen opgenomen van sprekers. Zo heeft prof. dr. Bert Koopmans (TU/e) ons op bevlogen wijze meegenomen in zijn verhaal over de diverse gezichten van de nanotechnologie. Prof. dr. Leopold Vansina (KUL) heeft ons in zijn lezing over authenticiteit en meesterschap uitgedaagd ons te bezinnen over de vraag 'wie denk ik dat ik echt ben'.

Uit mijn aantekeningen....

...slijtage van autobanden als didactisch concept om leerlingen de molecuulgrootte te laten berekenen...

...wat kunnen wij doen om voorwaarden te scheppen zodat ook anderen authentiek kunnen zijn...

...regels kun je gebruiken als instrument, maar ook als ingang tot een voortgaand debat...

...hoe kan architectuur bijdragen aan ontmoeting, ontplooiing en bezinning...

...zonder vertrouwen geen leren...

Daarnaast hebben de Palladio-deelnemers presentaties verzorgd. Sommige voordrachten maken alleen al op grond van hun pakkende titel nieuwsgierig; wat te denken van 'Grenzen aan de glans van de geest' en 'Het demasqué van Italië'. Soms heeft de locatie waar we de voordracht volgen een duidelijke meerwaarde. Zo hebben we een uiteenzetting gekregen over 'Der Tod in Venedig' (Thomas Mann) op het buitenterras van hotel Excelsior op Lido, het eiland waar Visconti het boek heeft verfilmd. Steeds heb ik genoten van de gepassioneerde, gedreven, bevlogen en de twinkelende ogen van onze sprekers; daarnaast heb ik bewondering voor de moed waarmee enkele jonge collega's een programma hebben aangeboden waarin ze ons uitdaagden daadwerkelijk met elkaar in gesprek te gaan over hoe wij ons onderwijs kunnen optimaliseren.

En dan heb ik het nog niet eens gehad over ons bezoek aan opera La Traviata in Palazzo Barberigo aan het Canal Grande, onze rondleidingen in Palazzo Ducale en in Museum Peggy Guggenheim, onze bustocht naar Vicenza, waar we Villa La Rotonda en Teatro Olimpico, beide ontworpen door Palladio, hebben bezocht en ons bezoek aan de Biënnale van de architectuur.

Of waren misschien toch het meest inspirerend de individuele gesprekken over ons werk, het onderwijs, over wat je drijfveren zijn om telkens weer vol inspiratie met leerlingen te werken. Gesprekken over de barrières die je ervaart om je werk daadwerkelijk vanuit je hart vorm te kunnen geven.

Of, meer nog, de ontmoetingen van mens tot mens. De gesprekken over wat ons werkelijk raakt, over wie onze leermeesters zijn (geweest) in onze persoonlijke ontwikkeling. De gesprekken over waar we naar op zoek zijn, over waar we onszelf in verliezen, wat ons ten diepste inspireert en hoe we soms met lege handen staan. De momenten waarop we samen stil hebben gestaan bij wat het Leven ons heeft gebracht en wat Zij van ons vraagt, stil hebben gestaan bij waar we ons dankbaar over voelen....

Is er leven na Venetië?

De gevleugelde inspiratie die ik heb opgedaan draag ik bij me en is, voor wie er oog voor heeft, vast zichtbaar. Op 26 november komen alle Palladio-deelnemers weer bij elkaar. Ik ben benieuwd hoe we met elkaar een netwerk van gelijkgestemden blijven vormen.

Venetië?

Fluweelzacht

tintelt zij

mijn hart

